

I DETTA NUMMER

[Årsmötet](#)

[Disputation](#)

[Minnesord](#)

[Karin Sandquist](#)

[Specialistexamen](#)

[Information till
ST-läkare](#)

Eva Olofsson

LEDARE

Bästa medlemmar i Sveriges ögonläkarförening!

För drygt ett år sedan, innan pandemin var ett faktum, skrev min företrädare Sten Kjellström i ledaren till Ett Ögonblick nr 1 om "Vision 2020, the right to sight" som etablerades av WHO tillsammans med the Agency for the Prevention of Blindness 1999. Målet med projektet var att ha utplånat undvikbar blindhet i världen till år 2020. Nu är vi redan en bit in i 2021 och "Vision 2020" är tyvärr långt ifrån uppnådd. 1 miljard människor beräknas ha måttlig synnedsättning (visus 0,3-0,1), allvarlig synnedsättning (visus 0,1-0,05) eller blindhet (visus < 0,05) som hade kunnat förhindras eller skulle kunna åtgärdas (WHO World Report on Vision 2019). Okorrigerade refraktionsfel är den vanligaste orsaken till synnedsättning, följt av katarakt. En ljusning är att trakom och onchocerciasis har minskat genom utbildningsprogram och samarbete, och en framtida utrotning av dessa ögonsjukdomar anses numer möjlig.

Behovet av internationellt samarbete känns extra viktigt just nu när gränser stängs och länder konkurrerar om tillgången på vacciner. Jag vill därför berätta om en del av SÖFs internationella och nationella samarbeten och betona deras betydelse för oftalmologin.

En global organisation för att främja oftalmologin är ICO (International Council of Ophthalmology). ICO består av mer än 180 nationella ögonprofessionsföreningar. I och med vårt medlemskap i ICO, bidrar SÖF till att finansiera och stötta utvecklingen av ögonspecialistutbildning och ögonsjukvård i världen. Genom ICO Fellowship program sker ett internationellt kunskapsutbyte genom att ge unga ögonläkare, främst från utvecklingsländer, möjlighet att praktisera utomlands. ICO arrangerar World Ophthalmology Congress (WOC) och föreläsningarna från 2020 WOC Virtual finns att tillgå via ICO portal (<https://woc-virtual.com>). På ICOs hemsida (www.icoph.org) finns nu även "ICO Global Covid-19 Resource Center" med riktlinjer och information om hur oftalmologer runt om i världen anpassat sin verksamhet för att kunna fortsätta utöva ögonsjukvård under rådande pandemi.

SÖF är även medlem i UEMS (European Union of Medical Specialists) vars oftalmologisektion innefattar EBO (European Board of Ophthalmology) där vi också är representerade. EBOs mål är att standardisera och förbättra ut-

>>>>>>>

Stöd oss!

Ögonfonden
SYNFRÄMJANDE FORSKNING

www.ogonfonden.se

123 900 7220
SWISH

90 SVENSK
KONTO INSAMLINGS
KONTROLL

bildningen av ögonläkare i Europa. EBO-tentamen som numer är SÖFs rekommenderade specialistexamination, har tyvärr ställts in under 2020 och det är vid skrivande stund osäkert om något examinationstillfälle kommer kunna genomföras 2021. Istället hölls en reducerad och Covid-anpassad svensk specialistexamen i Linköping 25-26/1 och ytterligare ett examinationstillfälle är planerat 22-23/11 i Lund. Jag vill verkligen tacka arrangörerna av examen; Kristina Tornqvist, Björn Johansson och Anders Bergström, för deras arbetsinsats och engagemang och jag hoppas att alla de som har förhindrats att göra sin specialisttentamen pga pandemin har, som Tomas Bro skriver i detta nummer av Ett Ögonblick: "Blicken lyft mot specialistexamen" i november.

Utbildning är en viktig fråga för SÖF. Vi måste fortsätta att inhämta ny kunskap trots att fysiska kongresser och kurser är pausade. Det är glädjande att många aktörer erbjuder föreläsningar online, och jag vill verkligen tacka våra ST-kursgivare som ställt om till digitala ST-kurser. Jag vill också tipsa om att du som medlem i SÖF har tillgång till AAOs utbildningsplattform Academy's Ophthalmic News and Education Network (ONE-network). Alla nyinvalda medlemmar får automatiskt ett mail med inloggningsuppgifter till ONE. Om du saknar dessa kan du kontakta fackligsekreterare@swedeye.org.

Ett ny-gammalt samarbete är med Svenska Läkaresällskapet (SLS). SÖF är sedan årsskiftet medlemsförening i SLS vilket innebär att våra medlemmar numer är föreningsanknutna medlemmar i SLS och kan delta i aktiviteter, evenemang och ansöka om anslag och resebidrag utan enskilt medlemskap. SÖF-medlemmar betalar således inte medlemsavgift till SLS, eftersom denna ingår i medlemskapet i SÖF. Av SLS tidigare 66 sektioner är nu 40 medlemsföreningar, och ytterligare ett antal sektioner blir medlemsförening nästa år. Som medlemsförening blir vi uppbackade av SLS och får således ökat inflytande över Sveriges ögonsjukvård. Dessutom får vi tillgång till vissa lokaler i SLS hus på Klara Östra Kyrkogata, dit vi redan har flyttat SÖFs arkiv. Besök gärna www.sls.se för att se vilket utbud som du kan ta del av.

Pandemin har förstås tagit fokus från oftalmologin för tillfället, men SÖFs internationella och nationella samarbetspartners har genom åren bidragit till att synliggöra och främja ögonsjukvården och ögonforskningen. World Sight Day, som infaller den andra torsdagen i oktober varje år, är initierad för att belysa ögonhälsan runt om i världen. I Sverige uppmärksammar Ögonfonden, instiftad av SÖF, Synskadades riksförbund och Sveriges Optikers Riksförbund, synen och ögat genom att arrangera Ögats Dag i anslutning till World Sight Day.

2020 har (som tur är) passerat, men målet att uppnå vision 20/20 finns kvar. Resan dit är lång, och ett hinder som vi måste forcera på vägen är pandemin. Tillsammans är vi starka. Tillsammans kan vi bromsa smittan.

"Enighet är styrka – när det finns lagarbete och samarbete, kan underbara saker uppnås" (Mattie Stepanek, 1990 – 2004, ung poet som under sitt korta liv led av dysautonom mitokondriell myopati, som även påverkar ögat och synen).

/ Eva Olofsson, Ordförande

Hjälp till att bryta cirkeln med återkommande korttidsbehandlingar^{1,2,3*}

Ge långvarig^{1**} lindring vid kroniskt torra ögon med

ikervis[®]
(ciklosporin 1 mg/ml)

Ikervis[®] är indicerat för behandling av svår keratit hos vuxna med kroniskt torra ögon som inte har förbättrats trots behandling med tårersättningsmedel¹

* Korttidsbehandlingar - otillräckligt svar på tårersättningsmedel, återkommande behandling med steroider.^{3,4}

** Signifikant ($p=0,037$) förbättring av CFS efter 6 månaders behandling med Ikervis. Effekten upprätthölls till månad 12 (post hoc-analys) vilket begränsar robustheten. Patienterna bör utvärderas var 6:e månad.¹

IKERVIS[®] ögondroppar, emulsion (ciklosporin 1 mg/ml) S01XA18 (Övriga medel vid ögonsjukdomar): Rx, F. Indikation: Behandling av svår keratit hos vuxna patienter med kroniskt torra ögon, som inte har förbättrats trots behandling med tårersättningsmedel. Dosering och administreringssätt: Behandling med IKERVIS måste sättas in av en oftalmolog eller läkare med utbildning inom oftalmologi. Endast för engångsbruk. Rekommenderad dos är en droppe IKERVIS en gång dagligen i det (de) påverkade ögat (ögonen) vid sänggående. Behandlingsvar bör bedömas på nytt minst var sjätte månad. Om en dos missas bör behandlingen fortsätta som vanligt nästa dag. Patienterna ska instrueras att använda nasolakrimal ocklusion och blunda i 2 minuter efter instillation. Kontraindikationer: Överkänslighet mot den aktiva substansen eller mot något hjälpämne. Okulära eller periokulära maligniteter eller premaligna tillstånd. Aktiv eller misstänkt okulär eller periokulär infektion. Varningar och försiktighet: IKERVIS ska användas med försiktighet på patienter med okulär herpes i anamnesen. Kontaktlinser ska avlägsnas innan ögondropparna instilleras vid sängdags och kan åter sättas på morgonen. Försiktighet bör iakttagas när patienter med glaukom samtidigt behandlas med IKERVIS särskilt när det gäller betablockerare som minskar tårsekretion. Samtidig administrering av IKERVIS och ögondroppar som innehåller kortikosteroider kan förstärka effekten av IKERVIS på immunsystemet. IKERVIS kan framkalla tillfällig dimsyn eller andra synstörningar som kan påverka förmågan att framföra fordon eller använda maskiner. Patienter bör rådas att inte framföra fordon eller använda maskiner förrän synen har klarat. Fertilitet och graviditet: IKERVIS rekommenderas inte till kvinnor i fertil ålder såvida inte adekvata preventivmetoder används. IKERVIS rekommenderas inte under graviditet såvida inte den potentiella nyttan för modern överväger den potentiella risken för fostret. Anning: se avsnitt 4.6 i SPC. Biverkningar: I de pivotala studierna var de vanligaste rapporterade biverkningarna ögonsmärta, ögonirritation, lakrimation, okulär hyperemi och ögonlockserytem, vilka vanligtvis var övergående och uppkom under instillation. Smärta vid instillationsstället var en ofta rapporterad lokal biverkan i samband med användning av IKERVIS under kliniska prövningar. Smärtan beror sannolikt på ciklosporin. Förpackningar: Endosbehållare om 30x0,3 ml och 90x0,3 ml. För pris och ytterligare information: se www.fass.se. Datum för översyn av SPC: 2019-07. Innehavare av godkännande för försäljning: Santen Oy, Niittyhaankatu 20, 33720 Tammerfors, Finland. Kontakt (lokal företrädare): SantenPharma AB, Evenemangsgatan 31 A, 169 79 Solna, Sverige. Telefon: 08-444 75 60. E-post: info.se@santen.com.

Referenser: 1. Ikervis SmPC, 2019-07. 2. Leonardi A et al. Eur J Ophthalmol 2016; 26(4): 287-96. 3. Jones L et al. Ocul Surf 2017; 15(3): 575-628. 4. Pisella PJ et al. Clin Ophthalmol 2018; 12: 289-99.

PP-IKERVIS-SE-0028 / OKT 2020

Santen

SVERIGES ÖGONLÄKARFÖRENINGENS ÅRSMÖTE 20-22 OKTOBER 2021

Vi ber en stilla bön om en avtagande covid-pandemi så att vårt planerade årsmöte blir av som planerat på Malmö Live 20-22 oktober. Programmet är i princip en kopia av det uppskjutna mötet förra året. Det är ett spännande program med både bredd och djup.

Onsdagen är som vanligt vikt för kurser. ST-läkarnas program kommer i år att inledas med en kurs i sjukvårdsjuridik, såsom lagar och förordningar gällande sekretess m.m. Kursen motsvarar delmål a6 i ST-utbildningens målbeskrivning och leds av **Pernilla Wikström Pehrson**, en mycket duktig och karismatisk föreläsare. Därefter följer en kurs med **Björn Hammar** och **Rafi Sheikh** med titeln "Oftalmologi för nybörjare" som skall ge en övergripande introduktion till specialiteten. Till sist en duvning i synfältsdiagnostik, framför allt inom glaukom, av nestorn inom området; **Boel Bengtsson**. Utöver detta kommer det förra året så uppskattade dry-labbet för kirurgisk träning att arrangeras även i år.

För specialistläkarna blir det efterutbildningskurser om Diabetesretinopati ("generellt, aktuellt och nytt"; **Monica Lövestam-Adrian**), OCT-diagnostik inom glaukom (även här Boel!) och Elektrofysiologi ("Allt du någonsin velat veta och inte vågat fråga"; **Sten Andreasson**, **Lotta Gränse**, **Ulrika Kjellström** och **Sten Kjellström**). I en parallell sal pågår ytterligare efterutbildningskurser; Pigmenteringar i bakre segmentet (**Charlotta All-Eriksson**), Bakre segmentkirurgi ("basic och cutting edge"; **Fredrik Ghosh**) och premiär som ämne; "Starta eget – Hur gör man och vad skall man tänka på?" (**Felix Cullin**).

De internationella gästföreläsarna i år utgörs av två verkliga auktoriteter inom sina områden; Professor **Paul Sieving**, USA, genterapi och Professor **Chris Lloyd**, UK, barnkatarakt, för detaljerade personbeskrivningar och foton, se omstående sida. I korthet; professor Sieving har under 20 år varit Director för National Eye Institute och är världsledande inom genterapi vid retinala hereditära degenerationer. Professor Lloyd är barnoftalmolog vid Great Ormond Street Hospital for Children i London och är den som utvecklat rutiner för genetisk diagnostik vid barnkatarakt i Storbritannien

och han anlitas även flitigt internationellt som föredragshållare inom ämnet.

Två spännande symposier är inplanerade; under torsdagen kommer en panel av föreläsare att försöka besvara frågan "Paradigmskifte inom glaukom – Är vi på väg bort från ögondroppar?" (SLT, MIGS/kirurgi). **Mario Economou** håller i detta. På fredagen kommer artificiell intelligens inom oftalmologi att belysas med exempel på tillämpningar både inom bilddiagnostik (pigmenteringar i bakre segmentet; **Charlotta All-Eriksson** och diabetesretinopati; **Martin Breimer**, **Zoran Popovic**) och inom registerforskning (**Anders Behndig**).

Förutom ovanstående kurser, föreläsningar och symposier kommer det som vanligt att finnas frukost- (eller möjligen lunch-) experter, fria föredrag, en poster-session, SOE-föreläsning samt föreläsning till Ilmari Rendahls ära. Det kommer att vara flera intressanta industrisymposier och en utställningsdel där vi kan interagera med industrin och ta del av nya innovationer. Vad gäller det sociala programmet har den lokala vårdkliniken lovat att blåsa liv i den gamla traditionen med golfturnering, något som kommer att gå av stapeln redan under tisdagen (19 oktober). Det bjuds även på spökvandring i Malmö City, sedvanlig morgonjogg samt frukost i Turning Torso. Och förstas bankett med efterföljande dans under torsdagskvällen!

Miss inte chansen att ta del av ny kunskap från nationella och internationella experter; detta under trevliga former med mingel både med industri och kollegor från hela landet.

Väl mött i Malmö!

*Stefan Löfgren
Vetenskaplig sekreterare*

Professor Paul Sieving

Professor Paul Sieving är kanske mest känd som Director för National Eye Institute (NEI) i Bethesda, Maryland, en post som han har innehaft under nästan 20 år. Men han är också en internationell förgrundsgestalt inom oftalmologisk laboratorie- såväl som klinisk forskning, framför allt inom området genterapi.

Paul Sieving studerade medicin vid University of Illinois, tog examen 1978 och gjorde ST vid samma institution mellan 1978 och 1982. Han disputerade inom bioengineering vid University of Illinois 1981. Professor Sieving var fakultetsmedlem vid University of Michigan Medical School i 17 år innan han flyttade till NEI/NIH 2001.

Professor Sieving har under sina år som ledare för NEI drivit flera forskningsprogram för att förbättra ögon/synhälsa och sjösatt flera kliniska projekt med detta syfte. Professor Paul Sieving utvecklade ett nytt strategiskt fokus för organisationen, Audacious Goals Initiative (AGI, vilket närmast kan översättas "djärva mål-initiativet") som syftar till att, genom interdisciplinär forskning och fokus på innovationer, lyfta NEI till världsklass och visa exempel på hur offentligt finansierad forskning kan vara banbrytande och "cutting-edge". För att förverkliga denna vision har Paul Sieving och medarbetare byggt ett fantastiskt program med sponsring av priser, vetenskapliga fora, mentorskap, utbildning och stöttning av trainees etc.

Professor Paul Sieving har under sin period på NEI även framgångsrikt drivit ett forskningslab som inriktat sig på biologisk förståelse och terapi av humana retinala degenerativa sjukdomar. Han har framför allt fokuserat på X-linked juvenil retinoschis (XLRs), vilket är en ledande orsak till juvenil makuladegeneration hos män. XLRs orsakas av mutationer i proteinet retinoschisin (RS1), ett extracellulärt adhesionsprotein som normal uttrycks i fotoreceptorer, bipolära, amakrina och ganglioceller. Professor Sieving har lett utvecklingen av genterapi mot XLRs genom att använda en AAV8-vektor som innehåller humant RS1 cDNA och en modifierad RS1 promotor. Han har initierat kliniska prövningar med genterapi mot XLRs och de första fas I/II-studierna visar lovande resultat.

Efter att han slutade som Director för NEI i juli 2019, har Paul Sieving startat och driver nu Center for Ocular Regenerative Therapy vid University of California, Davis. Han är medlem vid National Academy of Medicine och German National Academy of Sciences. Professor Paul Sieving beskrivs som en renässansman som, vid sidan av sina forsknings- och ledaraktiviteter, intresserar sig för historia, fysik och alla delar av medicinsk vetenskap inklusive grundforskning, kliniska studier och bioengineering.

Professor Chris Lloyd

Professor Chris Lloyd är Överläkare inom Barnoftalmologi vid Great Ormond Street Hospital for Children (GOSH) i London och medicinskt ansvarig för oftalmologin vid GOSH. Han har också en hedersprofessur vid Manchester Academic Health Science Centre, University of Manchester.

Professor Lloyd fick sin utbildning vid St Bartholomew's Hospital i London, vid Manchester Royal Eye Hospital och som specialistläkare vid GOSH genom Ulverschroft Foundation. Han utnämndes till överläkare i Manchester 1995 och utvecklade där ögonkliniken till ett stort centrum för högspecialiserad ögonsjukvård och oftalmologisk utbildning. Professor Lloyd återvände till GOSH 2016.

Professor Lloyd har sedan länge ett stort forskningsintresse inom diagnostik och handläggning av barnkatarakt. Han har varit drivande i att utveckla riktad genetisk testning för att förbättra diagnostiken hos barn med detta tillstånd och har implementerat detta hos NHS – National Health Service. Professor Lloyd har

publicerat mer än 90 referee-granskade artiklar, 11 bokkapitel och en textbok om pediatrik katarakt. Han är flitigt anlitad som föreläsare nationellt och internationellt.

De senaste 15 åren har han organiserat eller deltagit i många workshops inom barnoftalmologi både vid AAPOS (the American Association for Paediatric Ophthalmology and Strabismus), AAO (American Academy of Ophthalmology) och the Annual Congress of the Royal College of Ophthalmologists.

Professor Lloyd mottog University of Sydney's Claffy medal år 2006 och 2019 och var 2018 års Worth medal lecturer vid BIPOSA (British and Irish Paediatric Ophthalmology and Strabismus Association). Han var tills nyligen ordförande för the Paediatric Sub-committee of the Royal College of Ophthalmologists. På fritiden tillbringar han tid med hustrun Fiona och deras 4 vuxna barn, supportrar Middlesbrough FC och följer de flesta andra sporter, samt odlar frukt och grönsaker i sin trädgård.

Anmälan och inlämning av abstract öppnar 15 april

SVERIGES ÖGONLÄKARFÖRENING ÅRSMÖTE MALMÖ 2021

Malmö Live 20-22 oktober 2021 – ogonarsmote.se

Ögonsjukvården vid Skånes Universitets-sjukhus i Lund och Malmö har nöjet att välkomna er till årsmötet 2021. Det kommer att hållas 20-22 oktober på Malmö Live på promenadavstånd till tågstationen och Malmös gemytliga centrum och de översta våningarna kan i någon paus erbjuda en minnesvärd vy över staden, vattnet och närmaste grannland i söder.

Vi ser fram emot ett rikt och varierat vetenskapligt program med utbud av kurser, internationella och nationella föreläsare samt tillfällen till mer informella möten och kunskapsutbyten.

I utställningsdelen kommer vi att kunna ta del av de senaste tekniska och medicinska framstegen inom oftalmologin.

Genom det sociala programmet ser vi framför oss trevlig samvaro och smakprov på den varierade kultur som vårt vackra landskap erbjuder.

Golftävlingen återuppstår och spelas på tisdagen före mötet så att alla golfare kan delta i onsdagens kurser.

Vår förhoppning är lärorika, inspirerande och trevliga dagar med oss.

VI HÄLSAR ER VARMT VÄLKOMNA!

Lokala organisationskommittén genom Anders Bergström, Kristina Johansson, Lena Rung, Anette Lindström och Sten Kjellström

Ögonspecialisten Maria Fili
disputerade den 15 januari 2021
med sin avhandling:

Aspects of dose, dose rate and radioisotopes in brachytherapy of Uveal Melanoma

Maria Fili skrev sin avhandling vid institutionen för klinisk neurovetenskap på Karolinska Institutet och S:t Eriks Ögonsjukhus.

Avhandlingen handlar om lokal strålbehandling - brachyterapi av uvealt melanom, vilket är en behandling som i Sverige endast utförs vid S:t Eriks ögonsjukhus i Stockholm. En radioaktiv platta med jod eller rutenium sys fast på skleralytan och får sedan sitta ca 3-5 dygn innan den tas bort igen.

Fyra arbeten ingår, samtliga retrospektiva registerstudier från ett unikt register-Brachyterapiregister för uvealt melanom (BRUM), vari alla patienter som behandlats med brachyterapi för uvealt melanom registrerats sedan starten 1979.

I första arbetet undersöktes eventuellt samband mellan strålningsdos per tidsenhet- dosrat och risken för sekundär enukleation. I andra arbetet jämfördes rutenium och jod för tumörer 5,5 mm eller tjockare. I tredje arbetet utvärderades eventuella könsskillnader i långtidsöverlevnad efter brachyterapi och i fjärde arbetet analyserades total stråldos samt dosrat och deras korrelation till överlevnad.

De huvudsakliga slutsatserna från arbetena var att de doser och doser per tidsenhet som vi använder

oss av idag är säkert och effektivt, att de strålkällor vi använder oss av är optimala för vilken tumörstorlek vi ska behandla, samt att kvinnor och män har samma effekt av behandlingen.

HUVUDHANDLEDARE

Docent Gustav Stålhammar
Karolinska Institutet
Institutionen för klinisk neurovetenskap, avdelningen för ögon & syn

BIHANDLEDARE:

Professor Stefan Seregard
Karolinska Institutet
Institutionen för klinisk neurovetenskap, avdelningen för ögon & syn

Professor Olle Larsson
Karolinska Institutet
Institutionen för onkologi och patologi

OPPONENT

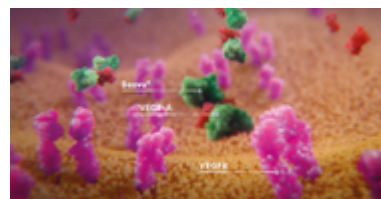
Professor Sören Mattsson
Lunds Universitet

Läs mer i Maria Filis avhandling
<https://openarchive.ki.se/xmlui/handle/10616/47334>

Beovu[®] (brolucizumab), det enda anti-VEGF som är rekommenderat för dosering var 12:e vecka direkt efter laddningsfasen^{1,2,3}

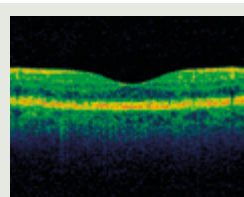
Hos patienter utan sjukdomsaktivitet* bör behandling var 3:e månad övervägas. Hos patienter med sjukdomsaktivitet bör behandling varannan månad övervägas.

Beovu är ett av de första läkemedlen som är framställt av humaniserade enkelkedjiga antikroppsfragment (scFv), den minsta funktionella delen av en antikropp. Beovu utvecklades i syfte att öka penetrationen i näthinnan och för att rymma fler molekyler per injektion.⁴

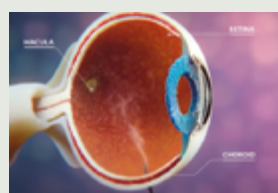
Beovu har en hög affinitet till isoformer av VEGF-A.¹

I två fas III-studier med 1459 patienter och en total studielängd på 96 veckor jämfördes Beovus (q12/8) effekt och säkerhet med aflibercept (q8). Studierna visade att synvinsten var likvärdig med aflibercept.[†] Nedan redovisas sekundära effektmått från "head to head"-fasen vid vecka 16:

Minskningen av **CST** från baslinjen var statistiskt signifikant större för Beovu vs. aflibercept i båda studierna.

161 mot 134 mikron i HAWK, p<0,001;
174 mot 134 mikron i HARRIER, p<0,001

Färre patienter som fick Beovu hade **sjukdomsaktivitet*** vs. aflibercept.

24 % mot 35 % i HAWK, p=0,001;
23 % mot 32 % i HARRIER, p=0,002

Andelen patienter (%) med **IRF** och/eller **SRF** var statistiskt signifikant färre i gruppen som behandlats med Beovu vs. aflibercept i båda studierna.

34 % mot 52 % i HAWK, p<0,001; 29 % mot 45 % i HARRIER, p<0,001

Anna Carlson, produktchef oftalmologi

Vi finns redo för dina frågor, när du har tid och möjlighet

För att inte belasta sjukvården under pandemin erbjuder vi ett kort virtuellt möte när du har tid och möjlighet. Föredras ett fysiskt kliniskt möte går det förstås också bra.

Besök www.medhub.se/beovu för vidare info.

*Bekräftad non-inferiority (p-värde >0.001; marginal=4 bokstäver) *Sjukdomsaktivitet bedömdes baserat på förändringar av synskärpa och/eller anatomiska parametrar

Referenser: 1. Beovu SPC, 3 september 2020. 2. Eylea SPC, maj 2019. 3. Lucentis SPC, december 2019 4. Dugel PU, et al. HAWK and HARRIER: Phase 3, Multicenter, Randomized, Double-Masked Trials of Brolucizumab for Neovascular Age-Related Macular Degeneration. Ophthalmology. 2020 Jan

Beovu[®] (brolucizumab), 120 mg/ml injektionsvätska, lösning i förfylld spruta. Endast avsedd för intravitreal användning, dvs injektion i ögats glaskropp. Rx, EF, ATC-kod: S01LA06. Användning och indikation: Brolucizumab är ett humaniserat monoklonalt enkelkedjigt Fv-antikroppsfragment (scFv) riktat mot human vaskulär endotelial tillväxtfaktor A (VEGF-A). Beovu är avsett till vuxna för behandling av neovaskulär (våt) åldersrelaterad makuladegeneration (AMD). Kontraindikationer: Överkänslighet mot den aktiva substansen eller mot något hjälpämne. Okulär eller periokulär infektion. Aktiv intraokulär inflammation. Varningar och försiktighet: endoftalmit, intraokulär inflammation, traumatisk katarakt, övergående ökning av intraokulärt tryck, näthinneavlossning, näthinnevaskulit och/eller retinal vaskulär ocklusion. Hos patienter som utvecklar näthinnevaskulit och/eller retinal vaskulär ocklusion, vanligtvis i närvaro av intraokulär inflammation, skall behandling avslutas och biverkningarna omedelbart hanteras och behandlas. Bör inte användas under graviditet och amning. För fullständig information, se fass.se. Datum för översyn av produktresumén 2020-09-03. Vid frågor kontakta Novartis medicinska information via växel 08-732 32 00 (telefonid 09.00-15.00) eller epost: medinfo.se@novartis.com.

▼ Detta läkemedel är föremål för utökad övervakning.

SE2101131095

Utlysning av Resestipendier för 2021

Sveriges Ögonläkarförening utlyser resestipendier avsedda för ST-läkare och nya ögonspecialister (inom 5 år efter erhållen specialistkompetens). Ändamålet är deltagande i konferenser eller auskultation vid annan klinik. Stipendier à 15 000 kr för europeiska samt stipendier à 25 000 kr för utomeuropeiska konferenser/auskultationer kommer att delas ut. Stipendierna är avsedda att täcka kostnader för resa, uppehälle och konferensavgift. Företrädare ges vid deltagande i konferens med egen presentation.

Ansökan inlämnas i form av ett brev (max 1 A4-sida) med uppgifter om vilken konferens/klinik det gäller, tidsperiod, rese-/hotellkostnader samt konferensavgift. Motivering till varför sökande vill åka på konferensen/auskultationsresan skall anges och i förekommande fall skall abstract bifogas (komplettering med abstract kan göras i efterhand beroende på konferensens abstract-period). Tidpunkt för kommande/erhållen specialistkompetens skall anges och sökande skall vara medlem i Sveriges Ögonläkarförening.

Stipendierna kommer att meddelas skriftligen och utbetalning sker efter överenskommelse med skattmästaren. Reseräkningen ska ha inlämnats till vetenskapliga sekreteraren och ekonomisk rapport med kvitto till skattmästaren, senast 2 månader efter hemkomst.

Diplom kommer att utdelas vid Sveriges Ögonläkarförenings årsmöte i Malmö 21 oktober 2021. Tilldelat stipendium skall utnyttjas inom två år efter beviljandet. En kort rapport (max 1/2 A4-sida) skall insändas till den vetenskapliga sekreteraren senast 2 månader efter hemkomst. Rapporten kommer att publiceras på SÖFs hemsida samt kan komma att publiceras i Ett Ögonblick.

Ansökan skickas via e-mail till SÖFs vetenskapliga sekreterare Stefan Löfgren, stefan.lofgren@ki.se. Sista ansökningsdag är den 1 juni 2021.

Stefan Löfgren, vetenskaplig sekreterare

UTLYSNING – BÄSTA AVHANDLING INOM ÖGONFORSKNING 2019-2020

Sveriges Ögonläkarförening utlyser härmed ett stipendium om 10 000 kr till "Bästa avhandling inom ögonforskning 2019-2020".

Alla svenska avhandlingar som ges ut under 2020 och som behandlar ögonforskning kan nomineras. För 2019 inkom endast en nominering vilken kommer att bedömas ihop med de avhandlingar som nomineras för 2020.

Förutsättning för nominering är att ett exemplar av avhandlingen skickas till var och en av medlemmarna i granskningskommittén senast den 1 maj 2021, i pappersformat eller elektroniskt. Utdelning av diplom kommer att ske i samband med SÖFs årsmöte i Malmö 21 oktober 2021.

Vid jäv kommer ytterligare granskare att anlitas. Minst 3 avhandlingar måste nomineras för att stipendiet ska delas ut. Om färre än 3 avhandlingar nomineras kommer dessa att ingå i nästkommande års bedömning.

Stefan Löfgren, vetenskaplig sekreterare

Granskningskommittén utgörs av de tre senaste SOE-föreläsarna:

David Epstein
St Eriks Ögonsjukhus
Box 4078
171 04 Solna
david.epstein@sl.se

Hammurabi Bartuma
St Eriks Ögonsjukhus
Box 4078
171 04 Solna
hammurabi.bartuma@ki.se

Patrik Danielson
Ögonkliniken, Norrlands universitetssjukhus
901 85 Umeå
patrik.danielson@umu.se

Göran Stigmar – Ögonläkare och pionjär

Göran föddes i Växjö där hans far var rektor på Blindskolan. 1934 flyttade familjen till Lund då fadern tillträtt tjänsten som rektor på skolan för blinda barn med ytterligare funktionshinder, sedermera Annetorps-hemmet. De blinda barnen blev Görans lekkamrater, vilket säkert gjorde att han blev läkare med barns ögonsjukdomar som specialitet. Han kom att göra ett outplånligt intryck som läkare, handledare och lärare på universitetssjukhuset i Lund där han drev fram behandling av barn med skelning och andra synfel till bästa internationella nivå; en av förgrundsgestalterna inom svensk ögonsjukvård för barn. Göran delade generöst med sig av sin kunskap till alla de kollegor från hela landet som kom till Lund för att fortbilda sig.

Fram till mitten på 1900-talet betraktades barns skelning mest som ett kosmetiskt problem. Resultaten efter kirurgiska ingrepp varierade och även om synen var bra på det icke-skelande ögat var den ofta sämre på det skelande och förblev så. Behandlingen blev drastiskt bättre under Göran Stigmars aktiva tid och han hade stor del i den utvecklingen. Efter studier i Tyskland, Schweiz och under ett år vid Hospital for Sick Children i Toronto i Kanada moderniserade han Lundakliniken med en stab ortoptister som han framgångsrikt utbildade och handledde. Han disputerade också 1971 på en avancerad metod för att mäta synskärpan, handledd av professor C. E. Torsten Krakau.

I mitten på 1900-talet hade kunskapen om synens utveckling under ett barns första år nått dithän att det blev känt att god synförmåga måste tränas under tidig barndom fram till ca. 7 års ålder. Ett öga som skelar eller har ett stort brytningsfel får inte den träning som behövs med kvarstående dålig syn som följd. I samarbete med barnläkaren Lennart Köhler tillkom synkontrollen i samband med den under 1970-talet initierade hälsokontrollen av 4-åriga barn, den än idag så levande och viktiga 4-årskontrollen. Redan i den första undersökningen blev värdet av 4-årskontrollernas synundersökning uppenbar. Behandlingsbara synnedsättningar upptäcktes i tid för att kunna behandlas. Göran Stigmar gjorde här en stark pionjärinsats för folkhälsan, och synnedsättning på grund av skelning

Ögonläkaren i Lund, docent Göran Stigmar, har stilla avlidit vid 88 års ålder efter en tids sjukdom. Han sörs närmast av hustrun Elisabeth och barn med familjer.

eller stora brytningsfel har tack vare inte minst 4-årskontrollernas undersökning av synen drastiskt minskat under de senaste decennierna. En annan pionjärinsats var grundandet av en syncentral vid kliniken, en av de första i Sverige.

Mästaren visar sig inte bara i att komma med en god idé om behandling, han behöver också ha förmåga att genomföra den och visa dess värde. Här glänste Göran Stigmar tack vare sina gedigna kunskaper, naturliga chosofria pondus och vänliga sätt. Det hindrade inte honom från att ha bestämda åsikter, men eftersom de alltid visade sig vara väl underbyggda blev vi många som gärna följde hans ledstjärna.

Göran Stigmar var en läkare och klinisk ledare av yppersta klass och en viktig grund till det goda rykte som kliniken åtnjöt under hans tid.

Nestorn inom svensk barnoftalmologi har lämnat oss. Vi minns honom med glädje och tacksamhet.

*Kristina Tornqvist
Jonas Blohmé
Berndt Ehinger*

Peep Algvere (1935-2021)

Professor emeritus Peep Algvere, Stocksund, har avlidit i en ålder av 85 år. Han sörjes närmast av hustrun Margi och sönerna Mark, Erik och Ivar med familjer.

Peep var en skicklig ögonkirurg, vetenskapsman, omtyckt läkare och god kamrat. Han föddes i Estland. Familjen flydde dramatiskt till Sverige 1944. Efter studentexamen 1954 på Södra latin och studier vid Karolinska Institutet blev han färdig läkare 1961. Han specialiserade sig i oftalmologi. Efter tjänstgöring i Gävle kom han till ögonkliniken vid Karolinska sjukhuset (KS). Han disputerade 1968 på en avhandling rörande näthinnans elektroretinografiska (ERG) svar på ljusstimulering. Han blev docent i oftalmologi vid Karolinska institutet samma år.

Ett spännande år tillbringade Peep som post-doc-stipendiat 1971-72 hos professor Endre Balazs vid Boston Biomedical Research Laboratory. Han fick då möjlighet att knyta många betydelsefulla internationella kontakter med världsledande ögonforskare.

Som överläkare och drivande chef under många år vid ögonkliniken KS /S:t Eriks Ögonsjukhus kom Peep att med stor framgång verka inom området retinala sjukdomar, både kliniskt och vetenskapligt. Hans omfattande kliniska forskning kom att fokusera på ögats bakre segment med värdefulla bidrag till behandling av diabeteskomplikationer och sjukdomar i gula fläcken. Den akademiska karriären kröntes 1997 med professuren tillika överläkare i oftalmologi vid Linköpings universitet.

Peep Algvere var en boren pedagog, en uppskattad föreläsare och handledare för ett stort antal doktorander som disputerade under hans regnum såväl i Stockholm som i Linköping. Han var glad, något sträng och mycket resultatintresserad. Han såg också med modern

Peep Algvere

blick, positivt och uppmuntrande, på utbildning av kvinnliga vitreoretinal-kirurger, vilket var sällsynt på 70-talet. Han satt även i flera fondstyrelser, i vissa som ordförande, som stimulerar svensk ögonforskning

Hans begåvning och många kulturella intressen omfattade även klassisk musik och han var själv en skicklig pianist. Han underhöll oss ofta i hemmet efter superba middagar som Margi tillagat. Han hade ständigt glimten i ögat och var pojkaktigt nyfiken även i hög ålder. Somrarna tillbringades på Sandhamn, familjens "vattenhål". Med sin sunda livsföring som omfattade cykling nästan varje dag från villan i Stocksund till arbetet på KS/S:t Erik, gav Peep oss också tidigt en god förebild.

Vi sörjer en uppskattad kollega och vän och våra tankar går till Margi och sönerna med familjer.

*Lillemor Wachtmeister
Magnus Gjötterberg
Peder Jahnberg
Sven Erik Nilsson
Bo Philipson
Stefan Seregard*

Blicken lyft mot specialistexamen

Specialistexamen för svenska läkare

Obligatorisk specialistexamen för läkare i Sverige har diskuterats av och till under flera decennier. Svenska Läkaresällskapet och flera specialitetsföreningar har också tagit positiv ställning för ett sådant krav och framhållit värdet av tentamen som kvalitetskontroll. Svårigheten för en handledare att intyga att ST-läkaren uppnått alla efterfrågade kunskaper har också framförts som argument. Läkarförbundet och Socialstyrelsen delar dock inte denna åsikt, utan pekar istället på osäkerheten vad som egentligen mäts vid ett prov och svårigheten att konstruera rättvisande test under en snabb kunskapsutveckling.^[1]

I frånvaro av obligatorium har istället många svenska specialitetsföreningar på egen hand arrangerat olika typer av frivillig examen. Vid en enkätundersökning från 2003 förekom detta hos mer än hälften av alla föreningar.^[2] Erbjudandet utnyttjades dock i mycket varierande grad vid en uppföljning 2004. I de flesta fall hade majoriteten av ST-läkare inte genomfört tillgänglig tentamen. Endast i sju specialiteter hade den genomförts av mer än hälften av ST-läkare (anestesi, dermatologi, hematologi, klinisk kemi, neurokirurgi och oftalmologi) I topp låg neurokirurgi där nästan alla skrev prov.^[3]

Oftalmologiska perspektiv

Svensk specialistexamen i oftalmologi har hållits sedan 1989. Provet initierades av Ögonläkarföreningens styrelse, och har genom åren förberetts och arrangerats av en specialistexaminationskommitté. Testet har utförts under två dagar, varav den första består av ett skriftligt moment under 3 x 2 timmar uppdelat i 6 olika ämnesområden. Nästföljande dag har en muntlig examination i par utförts på totalt 1,5 timme. Andelen godkända test de senaste 13 åren har legat omkring 86%.

Sedan början av 90-talet har också The European Board of Ophthalmology (EBO) hållit examinationer utifrån en gemensam europeisk utbildningsstandard. Detta prov består av en skriftlig del med flervalsfrågor samt muntliga förhör på 4 x 15 minuter. EBO-tentan har gått att genomföra årligen på våren i Paris och var också tänkt att utökas med ett ytterligare skrivtillfälle under hösten

i Berlin 2020. Detta fick dock ställas in på grund av coronapandemins restriktioner. Andelen godkända test bland skrivande har varit 90%, alltså något högre än andelen godkända svenska skrivande på omkring 84%. [Simi Inembo, Dublin pers medd, 2020],^[4]

Det svenska intresset för EBO-examen har ökat de senaste åren men låg på ungefär samma nivå som den svenska år 2018-2019. (Figur 1) Det senaste decenniet har uppskattningsvis 25 svenskar årligen genomgått svensk eller europeiska tenta. Utifrån statistik från webbportalen Moodle beräknas c:a 30 ögonläkare bli specialister i Sverige varje år. Detta ger en skrivningsfrekvens på över 83%, vilket är en mycket hög siffra jämfört med andra specialiteter i Sverige. Andelen är också hög jämfört med Nordiska länder utan obligatorium. I Danmark skriver uppskattningsvis 50% av ST-läkare EBO-tentan, i Norge endast ett fåtal. [Dorte Ancher Larsen, Århus, pers medd, 2020; Øystein Kalsnes Jørstad, Oslo, pers medd, 2020] I Finland genomför dock alla ST-läkare den nationella examen, då denna är obligatorisk. [Kai Kaarniranta, Kuopio pers medd, 2020]

Även i övriga Europa varierar bilden. Exempelvis har Tyskland ingen obligatorisk specialistskrivning för ögonläkare utan ett "kollegiales Gespräch", vilket har mer karaktär av en intervju än en examination. [Horst Helbig, Regensburg pers medd, 2020] I Storbritannien ingår däremot examination i alla oftalmologiska specialistutbildningar.

[Dylan Costello London pers medd, 2020]

>>>>>>>

I Frankrike är den nationella skrivningen också obligatorisk och därtill skriver en övervägande majoritet dessutom EBO-tentamen.

[Tristan Bourcier, Strasbourg pers medd, 2020]

Enligt beslut av Sveriges Ögonläkarförening planerades specialistexamen 2019 i Linköping som den allra sista nationella. Istället rekommenderades ST-läkare att skriva den internationella EBO-examen. Då coronapandemin förhindrat genomförandet av båda EBO-examenstillfällena under 2020 erbjöds dock svensk special-

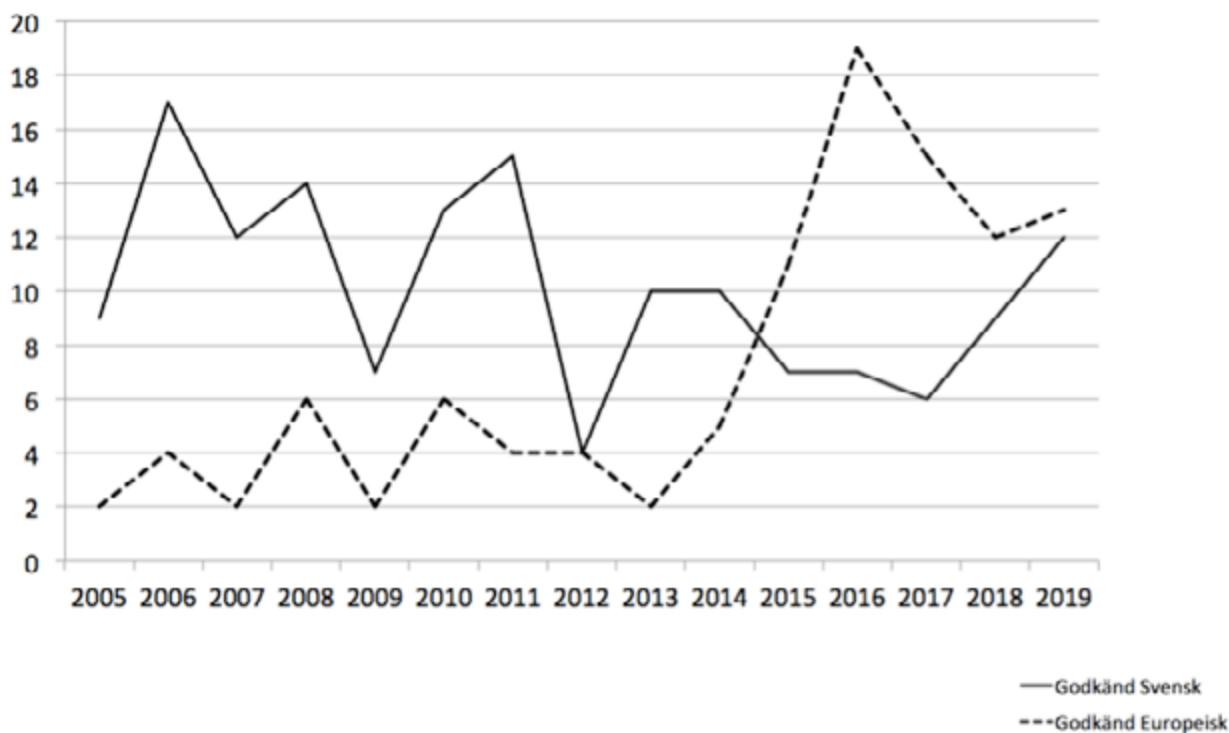
litetsexamen även under januari 2021. Ytterligare en svensk examen kommer att hållas hösten 2021, med preliminärdatum 22-23 november.

Förhoppningsvis kommer EBO-examen därefter åter att kunna genomföras, så att andelen examinerade svenska ögonläkare kvarstår på nuvarande höga nivåer.

/Tomas Bro
Skattmästare

Figur 1.

Antal svenska läkare med erhållen svensk eller europeisk oftalmologisk specialistexamen 2005-2019

1. Bark C. Lära för livet, eller examineras till döds. Sjukhusläkaren. 2002-02-24.
2. Zilling T. Specialitetsföreningarnas fortbildningsaktiviteter kartlagda. Läkartidningen. 2004;101:3336-41.
3. Ohlin E. Få föreningar har tagit ställning. Läkartidningen. 2004;101:1879.
4. EBOD Exams. [2020-05-05]. <https://www.ebo-online.org/ebo-exam/exam-information/>

GRATULATIONER TILL AVLAGD SVENSK SPECIALISTEXAMINATION!

Christina Herrspiegel, Stockholm

Sara Vetö, Uddevalla

Dalia Merkland, Stockholm

Zaid Alsharbaty, Stockholm

Ellinor Frank, Uddevalla

Mattias Olsson, Stockholm

Specialistexamen
ägde rum i Linköping
25-26 januari 2021

Rafel Hameid, Stockholm

EYEPOD BAYER

En podcast för dig i ögonsjukvården

- Kunskapsutbyte med inbjudna experter
- Forskning i framkant
- Avgörande händelser inom oftalmologin
- Tillbakablickar, framtidsspaning, mm

ANDROID

IPHONE

PP-EYL-SE-0100-1

BAYER AB · BERZELIUS VÄG 35 · BOX 606 · 169 26 SOLNA · SWEDEN

HEJ!

Här till höger ser ni de inplanerade kurserna för HT21. Det är ännu oklart vilket format de kommer att ges i, på plats, på nätet eller i en blandform. Information kommer att publiceras på utbildningssidan. Ansökningstiden för höstens kurser kommer att öppna 1 mars 2021 och anmälan kan göras på SÖFs utbildningssida www.ogonutbildning.com

Övrigt

Pga Covid-19 finns det ännu inte några datum fastställda för eventuella EBO examina i Paris och Berlin 2021. Håll er uppdaterade på <https://www.ebo-online.org/news/ebo-exam-2021/>.

En svensk tentamen kommer att arrangeras 22-23 november i Lund. Anmälan till kristina.tornqvist@skane.se senast 27/8 2021. Mer information kommer att läggas upp på SÖFs hemsida www.swedeye.org.

Vi i SÖF:s styrelse är mycket angelägna om att så många som möjligt tar tillvara tillfället att skriva specialistexamen. Rekommendationen från styrelsen är att man ges ledigt från kliniken två veckor innan tentamen för inläsning.

(sista anmälningsdag 30 april 2021)

HÖSTENS KURSER 2021

- V 36 Neurooftalmologi, Lund
- V 43 Diabetes och ögonkomplikationer, Örebro
- V 45 Barnoftalmologi och skelning, Uppsala
- V 47 Linsen och refraktivkirurgi, Stockholm

Påminner om att abstrakts från ditt vetenskapliga arbete och titeln på ditt utvecklingsarbete gärna kan skickas till Catharina Kuylenstierna: catharina.kuylenstierna@sll.se för publicering på SÖFs hemsida.

Bästa hälsningar

Charlotta All-Eriksson och Sten Kjellström

Utbildningsansvariga

charlotta.all-eriksson@sll.se, sten.kjellstrom@skane.se

KARIN SANDQVISTS STIFTELSE

Ansökan om stipendier i Karin Sandqvists stiftelse senareläggs även i år till följd av rådande situation. Mer information om ansöknings-förfarandet kommer under våren 2021 på Ögonläkarförningens hemsida samt i nästa nummer av ett Ögonblick.

Svenska
Glaukom-
sällskapet

Svenska Glaukomsällskapetets årsmöte hålls i år den **23-24 september** i Umeå, med reservation för utvecklingen av covid -19.

För mer information och anmälan, se vår hemsida:

www.glaukomsallskapet.se

ST-läkarna på S:t Eriks Ögonsjukhus har utsett **Emma Nivenius** till årets handledare 2020 med motiveringen:

” Med värme, ömsinthet och genuin omtanke för ST-läkarnas välbefinnande och lärande, finns du alltid till hands för råd, hjälp och handledning.

Oberoende av arbetsbörda, trots hög stress och trots ansvar och åtaganden utöver det vanliga till följd av pandemin, tar du dig undantagslöst tid till att lyssna, resonera och pedagogiskt dela med dig av din kunskap och erfarenhet.”

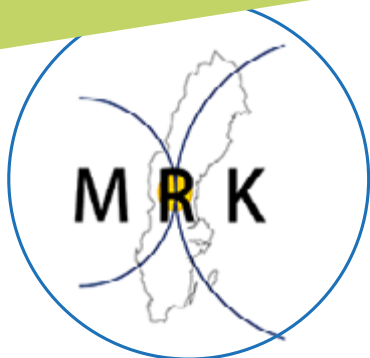

S:T ERIKS
ÖGON
SJUKHUS

GULDÖGAT

OBS – Onlinemöte!

Välkomna till Medicinska Retinaklubbens Vårsmöte inklusive Årsmöte den 23 april 2021.

Kl 8.30 – 12.00

Tema: ”Central serös korioretinopati”

För mer information vad som händer inom Retina och anmälan, se www.medret.se

ETT ÖGONBLICK

Information från Sveriges Ögonläkarförening mailas ut tre gånger årligen till alla medlemmar.

MEDLEMSINFO

Adressändring och ändring av andra medlemsuppgifter görs på www.swedeye.org under fliken "Medlemskap och Ändra dina kontaktuppgifter". Vid övriga frågor angående ditt medlemskap vänligen kontakta fackligsekreterare@swedeye.org.

ANNONSERING & PRISER

Annonsering i Ett Ögonblick är välkommet.

För 2021 gäller följande priser:

Helsida	14.000:-
Halvsida	8.000:-
Kvartssida	4.500:-

Kostnad för udda format och radannonser kan diskuteras med skattmästaren. Annonsering för kurser och möten som arrangeras eller förmedlas av medlemmarna debiteras inte.

DEADLINE MATERIAL TILL NÄSTA NUMMER

Material till nästa nummer av Ett Ögonblick måste vara tidningens redaktör Catharina Kuylenstierna tillhanda senast 13 augusti. Sänd materialet i form av Microsoft Word-fil via e-post till: catharina.kuylenstierna@sll.se

ANSVARIG UTGIVARE

Eva olofsson,
eva.olofsson@umu.se

MEDHJÄLPARE

Ett stort tack från redaktionen till Peder Jahnberg för all hjälp med tidningen.

PÅ HEMSIDAN

Läs äldre Ett Ögonblick genom att logga in på medlemssidan <http://swedeye.org/logga-in>.

STYRELSEN

Eva Olofsson, ordförande
eva.olofsson@umu.se

Madeleine Zetterberg, vice ordförande
madeleine.zetterberg@gu.se

Stefan Löfgren, vetenskaplig sekreterare
stefan.lofgren@ki.se

Rebecca Oscarsson, facklig sekreterare
rebecca.oscarsson@vgregion.se

Tomas Bro, skattmästare
tomas.bro@med.lu.se

Charlotta All-Eriksson, utbildningsansvarig
charlotta.all-eriksson@sll.se

Sten Kjellström, ledamot med ansvar för fortbildning och kommunikation
Sten.kjellstrom@med.lu.se

Julia Hansen, ST-representant
Julia.hansen@vgregion.se

Annelie Hamrin, ledamot för icke-universitetsklirik
annelie.hamrin@rvn.se

Felix Cullin, ledamot för de privata ögonläkarna
felix@ocura.se

BLI MEDLEM I SVERIGES ÖGONLÄKARFÖRENING

Ansökan om medlemskap i Sveriges Ögonläkarförening sker online via hemsidan:

www.swedeye.org

Beslut om inval fattas vid styrelsemötena som årligen äger rum i mars/april samt november/december. Bekräftelse om medlemskap skickas efter varje styrelsemöte.

Välkommen med Din ansökan!

Rebecca Oscarsson
Facklig sekreterare SÖF

KONGRESSFÖRTECKNING

Saknas event eller möte? Maila till web@swedeye.org.
An event missing? Please contact us.

VINTER, VÅR, SOMMAR, HÖST 2021 - 2022

12th Annual Congress on Controversies in Ophthalmology Europe (COPHy EU) framflyttat till mars 2022. 18 - 20 Mars 2021
Lissabon, Portugal
www.cophy.comtecmed.com

AAPOS 2021 (American Association for Pediatric Ophthalmology and Strabismus). Virtuellt möte
09 - 11 april 2021
www.aapos.org/meetings

Medicinska Retinaklubbens Vårmöte, online
23 april 2021
www.medret.se

ESA-ISA Joint Congress 2021 (Int & European Strabismological Associations). Virtuellt
23 - 25 april 2021
www.esa-strabismology.com

ARVO virtuellt
1 - 7 maj 2021
www.arvo.org/annual-meeting

9th World Glaucoma E-Congress
30 juni - 3 juli 2021
Virtuellt möte, Vård: Japan
Glaucoma Society
www.worldglaucomacongress.org

39th Congress of the ESCRS
27 - 30 aug 2021
Amsterdam, Nederländerna
www.es CRS.org/amsterdam2021

Euretina 2021
10 - 12 sept 2021
Virtuellt möte
www.euretina.org/euretina-virtual-meeting-2021

ESOPRS 2021 – framflyttat till 2022
16 - 18 sept 2021
Neapel, Italien
www.esoprs.eu

Svenska Glaukomsällskapet
23 - 24 sept 2021
Umeå
www.glaukomsallskapet.se

EVER (European Association for Vision and Eye Research)
30 sept - 2 okt 2021
Nice, Frankrike
www.everassociation.org

SÖF 2021 (Sveriges Ögonläkarförenings årsmöte)
20 - 22 okt 2021
Malmö
www.ogonarsmote.se

AAO 2021
12 - 15 nov 2021
New Orleans, LA, USA
www.aao.org

SOE 2021
02 - 04 dec 2021
Prag, Tjeckien
www.soe2021.soevision.org

Retina World Congress
06 - 09 feb 2022
Fort Lauderdale, Florida
www.retinaworldcongress.org

WOC 2022 -
World Ophthalmology Congress
25 - 28 feb 2022
Melbourne, Australien
www.icowoc.org

TILL SALU

Funduskamera TopconTRC-NW8
Digital med datorstöd, inköpt 2012
för kr 260.000:-

Spaltlampa Haag Streit på dubbel- eller Olmedbord

Provglas Rodenstock, Perimeter Octopus, oftalmoskop Zeiss Jena

Undersökning: Linser, prismastavar, tavlor, provglasbågar mm.

Många kirurgiska instrument, plastik/pol op och katarakt (äldre)

Rekvirera förteckning/foto eller ge tips på ställe för välgörenhet!

sverker@hallin.se Göteborg 070 8183920

KONSERVERINGSFRI FAST KOMBINATION I EN DROPPE¹

FÖR PATIENTER SOM INTE SVARAR
TILLRÄCKLIGT PÅ MONOTERAPI¹

EN GÅNG PER DAG¹

UTAN KONSERVERINGSMEDEL¹

INGÅR I LÄKEMEDELSFÖRMÅNERNAS²

TAPTIQOM[®]
(tafluprost 15µg/ml + timolol 5mg/ml)

Referenser: 1) SPC Taptiqom 2020-01-27. 2) www.tlv.se 2020-05-01.

Taptiqom tafluprost 15 µg/ml + timolol 5 mg/ml, ögondroppar, lösning i endosbehållare. ATC-kod: S01ED51 Medel vid glaukom samt miotika, beta-receptorblockerande medel. Rx, F. Indikation: Sänkning av det intraokulära trycket hos vuxna patienter med öppenvinkelglaukom eller okulär hypertension som inte svarar tillräckligt på topikal monoterapi med betablockerare eller prostaglandinanaloger och som kräver en kombinationsbehandling och kan ha nytta av ögondroppar utan konserveringsmedel. Dosering: Rekommenderad behandling är en droppe i det/de påverkade ögat/ögonen en gång dagligen. Om mer än ett topiskt ögonläkemedel används bör preparaten ges med minst 5 minuters mellanrum. För att minska risken för mörkfärgning av huden runt ögat och hårväxt bör patienten torka bort lösning som eventuellt hamnat på huden. Endast för engångsbruk. Kontraindikationer: Överkänslighet mot de aktiva substanserna eller mot något hjälpämne. Reaktiv luftvägssjukdom, inklusive allvarlig bronkialastma (även i anamnesen) och allvarlig kronisk obstruktiv lungsjukdom (KOL). Sinusbradykardi, sjuka sinusknuta-syndromet, inklusive sino-atriellt block, atrioventrikulär block (grad II eller III) som inte kontrolleras med en pacemaker. Symtomgivande hjärtsvikt, kardiogen chock. Varningar och försiktighet: Ögondroppar med timolol (betablockerare) kan ge samma biverkningar som vid systemisk behandling med betablockerare, men incidensen är lägre. Därför bör Taptiqom administreras med försiktighet och endast om den potentiella nyttan överväger den potentiella risken till vissa patientgrupper såsom patienter med astma, mild eller medelsvår KOL och patienter med hjärt-kärlsjukdomar. Betablockerare kan maskera tecken och symtom på akut hypoglykemi eller hypertyreoidism. Effekten på intraokulära trycket eller de kända effekterna på systemisk betablockad kan förstärkas när timolol ges till patienter som redan står på systemisk betablockerande behandling. Den systemiska effekten av betaagonister, t.ex. adrenalin kan blockeras av ögondroppar som innehåller betablockerare. Risk för ögonfranstillväxt, mörkfärgning av ögonlockshuden och ökad irispigmentering. Ingen eller begränsad erfarenhet av behandling med tafluprost vid andra former av glaukom än öppenvinkelglaukom. För mer information se produktresumén. Interaktioner: Potential för hypotension/påtaglig bradykardi vid samtidig administrering av orala kalciumkanalblockerare, betaadrenerga blockerande medel, antiarytmika, digitalisglykosider, parasympatomimetika och guanetidin. Potentierad systemisk betablockad har rapporterats vid kombinationsbehandling med CYP2D6-hämmare (t.ex. fluoxetin, paroxetin). Graviditet och amning: Fertila kvinnor ska använda effektiv preventivmetod under behandling med Taptiqom. Taptiqom rekommenderas inte under graviditet om det inte är absolut nödvändigt. Som en försiktighetsåtgärd rekommenderas inte amning om behandling med Taptiqom krävs. Förpackningar: Endosbehållare om 30 respektive 90x0,3 ml. (F). För pris och ytterligare information: se www.fass.se. Senaste datum för översyn av produktresumén: 2020-01-27. Innehavare av godkännande för försäljning: Santen Oy, Niittyhaankatu 20, 33720 Tammerfors, Finland. Kontakt (lokal företrädare): Santen Pharma AB, Evenemangsgatan 31 A, 169 79 Solna, Sverige. Telefon: 08-444 75 60. E-post: info.se@santen.com.

SantenPharma AB · Evenemangsgatan 31A · 169 79 Solna · Tel 08-444 75 60 · info.se@santen.com · www.santen.se